

Uppföljning av IK-plan 2024

AI-relaterade risker

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Granskningar	4
Kommungemensamma granskningar	4
Risk: Ai-relaterade risker.....	4
Granskning: AI-artificiell intelligens	4

Inledning

Intern kontroll är en del i Malmö stads utvecklings- och kvalitetsarbete. En god intern kontroll innebär att det finns ändamålsenliga och väl dokumenterade system och rutiner att följa, samt fokuserar på att hantera de viktigaste riskerna. Den bidrar till att det finns rättvisande redovisning, bra information om verksamheten samt skydd mot förluster eller förstörelse av kommunens tillgångar. En god intern kontroll kännetecknas även av att åtgärder och kontroller införs för att hantera identifierade risker.

Det årliga intern kontrollarbetet utgörs av återkommande aktiviteter där den interna kontrollen planeras, genomförs, följs upp och analyseras:

1. riskanalys
2. upprätta intern kontrollplan
3. genomförande och rapportering av granskningar och direktåtgärder
4. rapportering till nämnden och kommunstyrelsen
5. årlig utvärdering av nämndens interna kontroll
6. revidering av nämndens regler och anvisningar för intern kontroll.

Ur riskanalysarbetet har det prioriterats ett antal risker som granskas vidare under året för att få bättre underlag om åtgärder behöver sättas in. Förskoleförvaltningen rapporterar granskningsresultat löpande under året.

Detta är en rapport från en av granskningarna enligt internkontrollplanen 2024 som förskolenämnden beslutade om vid sammanträdet 2024-02-22.

Granskningar

Kommungemensamma granskningar

Risk: Ai-relaterade risker

Beskrivning av risk

Risk för bristande beredskap för att identifiera, möta och hantera möjligheter och risker kopplade till AI, på grund av bristande kompetens. Detta kan leda till outnyttjad effektiviseringspotential, rättsosäkerhet, kränkning av enskildas fri- och rättigheter, välfärdsbrottlighet och otillåten påverkan med mera.

Enhet

Förskolenämnden

Granskning: AI-artificiell intelligens

Områden och tillhörande rutiner som ska granskas:

Granskningen avser huruvida det finns en beredskap att tillvarata möjligheter och möta hot kopplade till AI - artificiell intelligens.

Syfte med granskningen:

Syftet med granskningen är att undersöka beredskapen i nämnder och bolag att hantera hot och utnyttja möjligheter med AI.

Omfattning/avgränsning:

Granskningen omfattar Malmö stads samtliga nämnder och helägda bolag, och genomförs på samma sätt för nämnder och bolag.

Granskningsmetod:

Granskning görs genom självskattning av det egna arbetet utifrån ett antal påståenden. Självskattningen kompletteras med frågor.

Resultat

Genomförande

I självskattningen och beskrivningen av nämndens arbete har följande funktioner deltagit:

- Avdelningschef Ledningsstöd och kommunikation
- Avdelningschef Kvalitet och utveckling
- Enhetschef IT, kommunikation och digitalisering
- Sektionschef IT och digitalisering
- Enhetschef nämndkansli
- Beredskapssamordnare (avdelningen Ledningsstöd och kommunikation)
- Informationssäkerhets- och dataskyddssamordnare (avdelningen Ledningsstöd och kommunikation)

Självskattning

Självskattningen består av nio påståenden. Nämnder/bolagsstyrelser ska bedöma den egna utvecklingsnivån på en tregradig skala:

Ja, tillfredsställande utifrån nämndens/ styrelsens behov/ ambition
Delvis, förbättringsområde
Nej, behöver ses över omgående

Det finns två huvudsakliga syften med självskattningen. Det ena är att ge respektive nämnd/bolagsstyrelse ett underlag för egen reflektion och prioriteringar för fortsatt arbete. Det andra är att få en överblick för att göra bedömning på övergripande nivå kring exempelvis behov av gemensamt metodstöd.

		Ja, tillfredsställande utifrån nämndens/styrelsens behov/ambition	Delvis, förbättringsområde	Nej, behöver ses över omgående
1	Nämnden/styrelsen har en god förståelse för olika typer av AI och dess tillämpningsområden.		x	
2	Nämnden/styrelsen vet var och hur AI används inom den egna verksamheten i dag.		x	
3	Nämnden/styrelsen har ett arbetssätt för att identifiera möjliga områden i verksamheten att utveckla med hjälp av AI.			x
4	Nämnden/styrelsen har ett arbetssätt för att identifiera risker som uppstår till följd av AI som verksamheten använder eller påverkas av			
	a) säkerhetsmässiga aspekter			x
	b) dataförvaltning (datakvalitet, vidareutnyttjande av data, metadata)			x
	c) etiska aspekter (exempelvis bias, desinformation/påhittade fakta, kontrollproblemet, transparens)			x
	d) juridiska aspekter			x
	e) tekniska aspekter			x
	f) klimatpåverkan (följ länken för mer information)			x

		Ja, tillfredsställande utifrån nämndens/styrelsens behov/ambition	Delvis, förbättringsområde	Nej, behöver ses över omgående
	g) affärsmässiga/leverantörmässiga aspekter (leverantörsberoende, leverantörens lämplighet kopplat till Malmö stads värderingar och mål)			x
5	Nämnden/styrelsen har dimensionerat resurstilldelningen och säkerställt den kompetens som krävs för att arbeta med AI utifrån ovanstående (a-g) aspekter.			x
6	Nämnden/styrelsen arbetar systematiskt med att höja medarbetarnas förståelse och kunskap kring AI.			x
7	Nämnden/styrelsen har en process för att säkerställa att användningen av AI faktiskt utvecklar/effektiviserar verksamheten.			x
8	Nämnden/styrelsen är transparenta mot enskilda eller organisationer som direkt berörs/påverkas av den egna användningen av AI.			x
9	Nämnden/styrelsen har ett strukturerat och användarcentrerat arbetssätt vid utveckling eller implementering av AI i den egna verksamheten.			x

Frågor kring nämndens/styrelsens arbete

1. Hur ser nämndens/styrelsens arbetssätt för AI ut och hur tillämpas det i verksamheten?

Förskolenämnden använder sig inte av AI-lösningar i nämndens system. Det finns därför inga strategier eller arbetssätt specifikt för AI inom förskoleförvaltningen. Förskolenämnden ser gärna att stadskontoret tar fram stadsgemensamma riktlinjer och andra styrdokument för användandet av AI i staden. Det finns ett behov av att ta ett gemensamt grepp på området.

Vid införandet av digitala system vidtas risk- och konsekvensbedömningar utifrån de befintliga processerna för dataskydd, informationssäkerhet och beredskap. Mot bakgrund av den starka sekretess som föreligger inom förskoleverksamheten, har förskoleförvaltningen ett stort säkerhetstänk i införandet av nya digitala lösningar, oavsett om dessa är AI-baserade eller inte.

2. Hur har nämnden/styrelsen åstadkommit förbättringar (exempelvis effektivisering eller kvalitetshöjning, reducering av risker i verksamheten), där AI helt eller delvis varit en del av lösningen?

Förskolenämnden använder sig inte av AI-lösningar i nämndens system.

3. Vilka eventuella hinder respektive utvecklingsområden ser nämnden/styrelsen för ett framgångsrikt arbete med AI?

Förskolenämnden använder sig inte av AI-lösningar i nämndens system.

Kopplat till digitalisering i stort, där AI kan ses som en del, kan dock nämnas att ett av förskolenämndens utvecklingsområde är att höja den formella kompetensen hos medarbetare i förskolan. Som nämnt ovan föreligger stark sekretess i förskoleverksamhet, vilket innebär att förskoleförvaltningen har ett stort säkerhetstänk vid införandet av nya digitala verktyg.

Förskolenämnden följer utvecklingen av AI ur flera perspektiv. Det finns dock inte en organisation och process på plats för att arbeta systematiskt med AI. Det är för tidigt att i nuläget bedöma vilken roll AI kommer att spela för förvaltningens pedagogiska och administrativa arbete. Förskolenämnden ser ett behov av att ta tillvara på potentialen med AI, som ett led i att minska administration till förmån för att stärka stödet till förskolorna och servicen till Malmös invånare.

4. Välj ut ett konkret fall: Hur har nämnden/styrelsen resonerat i detta fall kring effekter och konsekvenser av tillämpning av AI i verksamheten?

Förskolenämnden använder sig inte av AI-lösningar i nämndens system.

5. Hur säkerställer nämnden/styrelsen digitala eller analoga alternativ för fortsatt utförande av uppdrag/verksamhetsprocesser om förutsättningarna för användningen av AI förändras (kontinuitetsplanering)?

Förskolenämnden arbetar systematiskt med att säkerställa att vi har analoga alternativ när vi bygger ett beroende till digitala lösningar, oavsett om dessa är AI-baserade eller inte. Arbetet sker inom ramen för förvaltningens arbete med kontinuitetsplanering och risk-och sårbarhetsanalys.

Förskolenämnden använder sig inte av AI-lösningar i nämndens system. Förskolenämnden ser gärna att stadskontoret tar fram stadsgemensamma riktlinjer och andra styrdokument för användandet av AI i staden. Det finns ett behov av att ta ett gemensamt grepp på området.

6. Kring vilka områden har nämnden/styrelsen styrdokument för AI-utveckling och tillämpning?

Förskolenämnden använder sig inte av AI-lösningar i nämndens system. Det finns därför inga styrdokument specifikt för AI inom förskoleförvaltningen.

7. Kring vilka områden där nämnden/styrelsen saknar styrdokument för AI-utveckling och tillämpning finns ett behov av styrdokument?

Förskolenämnden använder sig inte av AI-lösningar i nämndens system. Förskolenämnden ser gärna att stadskontoret tar fram stadsgemensamma riktlinjer och andra styrdokument för användandet av AI i staden. Det finns ett behov av att ta ett gemensamt grepp på området.

8. Hur arbetar nämnden/styrelsen systematiskt med arbetsmiljön vid utveckling eller tillämpning av AI inom den egna verksamheten?

Förskolenämnden använder sig inte av AI-lösningar i nämndens system. Förskolenämnden ser gärna att stadskontoret tar fram stadsgemensamma riktlinjer och andra styrdokument för användandet av AI i staden. Det finns ett behov av att ta ett gemensamt grepp på området.

Övergripande slutsatser

Sammanfattningsvis anges att förskolenämnden inte använder sig av AI-lösningar i nämndens system. Det finns därför exempelvis inga strategier eller arbetssätt specifikt för AI inom förskoleförvaltningen. Förskolenämnden ser gärna att stadskontoret tar fram stadsgemensamma riktlinjer och andra styrdokument för användandet av AI i staden. Det finns ett behov av att ta ett gemensamt grepp på området.

Vid införandet av digitala system vidtas risk- och konsekvensbedömningar, utifrån de befintliga processerna för dataskydd, informationssäkerhet och beredskap. Mot bakgrund av den starka sekretess som föreligger inom förskoleverksamheten, har förskoleförvaltningen ett stort säkerhetstänk i införandet av nya digitala lösningar, oavsett om dessa är AI-baserade eller inte.

Förskolenämnden följer utvecklingen av AI ur flera perspektiv. Det finns dock inte en organisation och process på plats för att arbeta systematiskt med AI. Det är för tidigt att i nuläget bedöma vilken roll AI kommer att spela för förvaltningens pedagogiska och administrativa arbete. Förskolenämnden ser ett behov av att ta tillvara på potentialen med AI, som ett led i att minska administration till förmån för att stärka stödet till förskolorna och servicen till Malmös invånare.

Granskningens resultat har inte generat några särskilda åtgärder, utöver ovan. Nämnden avvaktar ett samordnat grepp samt gemensamma riktlinjer för att få en riktning i ett fortsatt utvecklingsarbete inom AI-området.